

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ БАР'ЄРІВ ДЛЯ ВИМУШЕНИХ МІГРАНТІВ З УКРАЇНИ У ГРУЗІЇ

Мельнікова Юлія Олександрівна,
кандидатка філологічних наук, доцентка,
завідувачка кафедри соціальних комунікацій

У публікації розглянуто шляхи подолання інформаційних бар'єрів, які постали перед громадянами України, що змушені були шукати тимчасовий притулок у Грузії. Проаналізовано сайти, телеграм-канали, діяльність фондів і організацій, які надають необхідну інформацію та гуманітарну допомогу вимушеним мігрантам із України.

Ключові слова: інформаційні бар'єри, вимушені мігранти, притулок, допомога.

The publication examines the ways to overcome the information barriers faced by citizens of Ukraine who were forced to seek temporary refuge in Georgia. Websites, telegram channels, activities of foundations and organizations that provide necessary information and humanitarian assistance to forced migrants from Ukraine are analyzed.

Keywords: information barriers, forced migrants, asylum, assistance.

Після російського повномасштабного вторгнення в Україну мільйони українців змушені були покинути свої домівки як у тимчасово окупованих, так і на підконтрольних територіях, і вирушити у пошуках безпеки. Однак разом із цим вони зіткнулися з численними труднощами. Пристосування до нового законодавства, незнайома мова на вулицях, на вивісках, у банкоматах, нерозуміння багатьох соціальних процесів, труднощі під час звернення до органів влади, медичних установ та закладів освіти, інша культура і менталітет – лише частина бар'єрів, із якими стикаються вимушені мігранти. Бердянські педагоги, частина яких теж опинилась у категорії вимушених мігрантів (Бердянськ тимчасово окупований із перших днів війни – з 27 лютого 2022 року), зацікавилися темою подолання бар'єрів. У результаті проведеного опитування респонденти – люди віком від 18 до 60 років – зазначили, що зіткнулися з мовними, економічними, медичними, психологічними, соціальними, освітніми та інформаційними бар'єрами. 67% респондентів указали, що потребують конкретних рекомендацій щодо подолання бар'єрів [1].

Грузія – одна з перших країн, яка надала притулок вимушеним мігрантам із України. Станом на початок жовтня 2022 року на території Грузії знаходяться «25 990 громадян України, зокрема 6 980 неповнолітніх» [6]. Загалом межі цієї країни перетнули близько 140 тис. українців. Мешканці з тимчасово окупованих територій (Донецької, Луганської, Запорізької, Херсонської областей) мали змогу виїхати в напрямку Грузії, оскільки шлях на підконтрольну територію України пролягав через місця, де гуманітарні колони постійно обстрілювали російські військові. Частина мігрантів залишилася в Грузії, частина поїхала далі, у країни Європи, Канаду, Америку.

Від самого початку війни грузини сприйняли український біль, як власний. На сайті Посольства України в Грузії у березні створено вкладку «Корисна інформація для осіб, які прибули в Грузію після 24.02.2022», де розміщено матеріали про основні послуги, які надають громадянам України: «Рішення країни щодо прийняття тимчасово переміщених осіб з України», «Інформація про центри допомоги тимчасово переміщеним особам», «Соціальне

забезпечення тимчасово переміщених осіб», «Посилання на офіційні інформаційні джерела для тимчасово переміщених осіб з України», інформація про працевлаштування, медичну допомогу, особливості отримання міжнародного захисту тощо [7].

Мерією Тбілісі була запущена гаряча лінія, у масштабах всієї країни відкрились пункти гуманітарної допомоги, куди українські громадяни за наявності посвідчення особи могли звернутися щодо вирішення будь-яких побутових проблем.

Одним із перших, хто підтримав вимушених мігрантів із України, став фонд «Моцхалеба». Свою місію команда небайдужих професіоналів вбачала у допомозі тим українцям, хто вже перебував на території Грузії, і тим, хто не зміг самотужки дістатися до безпечного місця або потребував особливої допомоги: діти, літні люди, особи з інвалідністю, сироти або люди, які постраждали від насильства. У першій публікації телеграм-каналу «Допомога українцям в Грузії / Motshalebafoundation» зазначено: «Ми вміємо вирішувати складні задачі. Ми допомагаємо тим, хто постраждав від війни, отримати притулок в Грузії. Ми допомагаємо найбільш незахищеним. Нам відчиняють двері в державних установах і сприяють допомозі найбільш незахищеним. Ми бачимо тих, кого не видно. Грузія відкриє своє любляче серце. А ми застосуємо всі свої компетенції» (переклад наш. – Ю. М.) [2].

Для заповнення інформаційних лакун волонтери фонду «Моцхалеба» створили канали і боти у Телеграм та Вайбер, Фейсбук-сторінку, вели спеціальний ефір в YouTube про те, що вже зроблено в Грузії для біженців, що планується і очікується найближчим часом.

Спеціально для вимушених мігрантів фонд «Відкрите суспільство Грузії» підготував і видав «Путівник для громадян України, які приїхали до Грузії», що містить інформацію про всі послуги, які Грузія пропонує громадянам України: житло, медичні, фінансові, поштові та юридичні послуги, освіту, муніципальні сервіси, проїзд, харчування, місця розваг та відпочинку, пункти гуманітарної допомоги у масштабі Грузії, іншу необхідну інформацію [9].

Крім фонду «Моцхалеба», українці від початку війни і до сьогодні звертаються до інших організацій, які допомагали і продовжують це робити: «Emigration for action», «Volunteers Tbilisi», «Choose to help», «Твоя Україна», «The Power of Unity», фонд Ніно Катамадзе, пункти гуманітарної допомоги. Усі ці фонди, крім надання інформаційної та юридичної підтримки, безкоштовно надають ліки тим, хто потребує, проводять акції на підтримку українців, зустрічі з журналістами, діячами культури, митцями, організують благодійні акції та кінопокази, запрошують українців віддячити Грузії, проводячи екологічні та соціальні івенти, створюють шелтери і допомагають долати повсякденні проблеми.

Проект підтримки громадян України в Грузії покликаний об'єднати людей, «які опинилися у важкій життєвій ситуації, з людьми, готовими допомогти» [8]. На сайті розміщена інформація про житло, медицину, працевлаштування та гуманітарну допомогу.

Національна туристична організація Грузії запустила гарячу лінію, що «працює цілодобово, і українські туристи, які застрягли в Грузії, можуть отримати будь-яку інформацію та допомогу» [5].

Разом із тим освітній сектор теж долучився до подолання бар'єрів. Дві публічні школи в Тбілісі (№ 41 імені Михайла Грушевського, № 220) й одна школа в Батумі (державна школа № 20) відкрили українські сектори, організували навчання дітей із 1 по 11 класи за чинними українськими програмами з вивченням грузинської мови та літератури і предмету «Наша Грузія».

У грузинських медіа не тільки висвітлюють інформацію щодо перебігу війни в Україні, але всіляко підтримують українців. У радіо- і телеефірах на каналах 1TV, Palitramedia, ImediTV, MaestroTV регулярно транслюють українські народні і сучасні пісні у виконанні українських та грузинських виконавців, гімн України, в онлайн-виданнях «Eurasianet», «JamNews» [3, 4] є публікації про українців, зокрема й інтерв'ю з українськими мігрантами.

Отримувати необхідну інформацію громадяни України, що тимчасово перебувають у Грузії, також можуть у численних телеграм-каналах, де розміщують відомості про актуальні послуги, курси іноземних мов, розваги, навчання, організацію різноманітних заходів, акцій підтримки та мітингів, групи психологічної підтримки, можливості отримання фінансової та іншої допомоги.

Список використаних джерел

1. Безбар'єрний освітній простір. URL : <https://us.bdpu.org.ua/bezbar-iernyy-osvitniy-prostir.html>
2. Допомога українцям в Грузії / Motshlebafoundation. URL : <https://t.me/dopomogaGE>
3. Ломсадзе Г. Українські біженці та їх довга дорога до Грузії. URL : <https://eurasianet.org/ukrainian-escapees-and-their-long-road-to-georgia>
4. Наріманішвілі Н. Із України через Росію – доля українських біженців в Грузії. URL : <https://jam-news.net/ge/ukrainidan-rusetis-gavlit-ukraineliltolvilebis-bedi-saqartveloshi/>
5. Національна туристична організація Грузії. URL : https://www.facebook.com/georgiannationaltourismadministration?_rdc=2&_rdr
6. Помощь украинцам в Грузии. URL : https://t.me/georgia_helps_ukraine
7. Посольство України в Грузії. URL : <https://georgia.mfa.gov.ua/konsulskipitannya/korisna-informaciya-shchodo-osib-yaki-pribuli-v-gruziyu-pislya-24022022>
8. Проект підтримки громадян України в Грузії. URL : <https://relocation.ge/help/ua>
9. Путівник для громадян України, які приїхали до Грузії. Open Society Georgia Foudation, 2022. 33 с.
10. Українським громадянам про Грузію. URL : <https://motskhaleba.notion.site/81e06da949cf438891783041fca442b1>